

Avskaffa förbränningskatten

2020 infördes förbränningskatten som innebär att en skattekostnad påförs varje ton avfall som förbränns. Den fjärde december beslutade riksdagen dessutom att skatten ska höjas progressivt för varje budgetår fram till 2022. Skattens syfte är enligt regeringen att främja företag med cirkulära affärsmodeller. Regeringen anser dessutom att skattebördan delas av konsumenterna och producenterna. Det är dock en skälig slutsats att dra att skattens syfte och målgrupp är oklara både för regeringen, konsumenterna och producenterna.

Skatters syfte

Man må ha många åsikter om skatter och deras existens, men skatter har huvudsakligen två syften. Dels används skatter till att finansiera offentliga verksamheter och dels används skatter till att styra beteende bland medborgare och organisationer. Alla skatteintäkter kan användas till finansiering. Skatter som är avsedda att styra beteende är exempelvis olika former av punktskatter på alkohol, tobak, m.m.

Moderat skattepolitik

Grunden i moderat skattepolitik bör vara att den offentliga förvaltningens skatteintäkter ska användas på ett effektivt och rättvist sätt som bidrar till ökad samhällsnytta samt främjar tillväxt och utveckling av och i samhället. Genom effektiv ekonomisk förvaltning möjliggörs utrymme för hushållen att behålla merparten av sina inkomster och besparingar. Sammanfattningsvis bör ordning och reda i den offentliga förvaltningens ekonomi vara ett mål i sig samt en väl genomförd ekonomisk analys innan skatteverktyget används.

Förbränningskatten

Regeringen anger att förbränningskattens syfte är att främja företag med cirkulära affärsmodeller. Vad som menas med cirkulära affärsmodeller är oklart och det saknas en enhetlig och uttömmande definition av begreppet. Det talas om att ekonomiska system bör övergå från att vara linjära till att bli cirkulära, men hur detta ska ske vet ännu ingen fullt ut.

Även om regeringen inte säger det uttryckligen är ett annat syfte att på sikt minska de avfallsmängder som förbränns i svenska kommuners energibolag. Det är rimligt att anta att då skattekostnaden påförs det avfall som redan har uppstått så skapas inga incitament för vare sig producenterna eller konsumenterna att minska sitt avfall. Ett sätt att minska avfallsmängderna är att motverka att avfall uppstår överhuvudtaget. Här borde rimligen regeringen övervägt att tillskjuta medel till materialforskning vid landets lärosäten för att förlänga produkter och förpackningars livslängd.

En annan fråga att ställa är om skattebördan ligger hos konsumenterna, d.v.s. hushållen eller hos producenterna. Här är rimligt att anta att regeringen möjligen förväntar sig att skattebördan ska delas lika av konsumenterna och producenterna. Svaret är dock givet: skattekostnaden kommer att hamna hos de svenska hushållen via antingen avfallstaxor eller fjärrvärmeavgifter. I avfallens värdekedja så är hushållen den sista instansen och saknar därmed möjlighet att föra skattekostnaden vidare. Skatten i sig innebär inte något incitament för hushållen att minska

sina avfallsmängder genom att minska sin konsumtion. Taxekonstruktionen hos kommunala avfallsorganisationer brukar vara fasta taxor oavsett det enskilda hushållets totala avfallsmängd, d.v.s. incitamentet hos hushållen blir snarare att öka sina avfallsmängder eftersom då blir styckkostnaden lägre.

De preliminära intäkterna från förbränningsskatten landar enligt regeringens egna beräkningar på 0,24 miljarder. De totala skatteintäkterna från verksamhetsåret 2018 var preliminärt 2 111 miljarder vilket ger att de 0,24 miljarder som skatten förväntas inbringa utgör en mycket liten del av det totala skatteuttaget. Detta ger att förbränningsskattens syfte ytterligare måste ifrågasättas.

Förbränningsskattens effekter

Effekterna av förbränningsskatten drabbar framförallt hushållens ekonomi då skattekostnaden kommer landa hos hushållen. Högre kostnader för avfallshantering utan motsvarande höjning av tjänstens kvalitet kommer på sikt minska samhällsnyttan av kommunal avfallshantering. Samhällsnyttan för de svenska kommuner med egna energibolag kommer minska på sikt då avgifterna för t.ex. fjärrvärme kommer öka relativt andra energilösningar.

Företag med cirkulära affärsmodeller, vilka det nu är, kommer heller inte få någon ökad nytta av skatten då regeringen inte anger något om hur skatteintäkterna från förbränningsskatten ska fördelas. Att hänvisa till företag med cirkulära affärsmodeller framstår mer som ett svepskäl för skattens existens.

Sammanfattning

Förbränningsskatten kommer enbart belasta hushållens ekonomi. Den ökade kostnaden för hushållen kommer inte att öka samhällsnyttan då det är oklart vad som menas med skattens främjande av företag med cirkulära affärsmodeller. Skatten skapar heller inga incitament hos hushållen att minska sina avfallsmängder. Av de skälen bör Moderaterna verka för förbränningsskattens avskaffande.

Yrkanden

Årsmötet föreslås besluta:

- att Moderaterna ska verka för ett avskaffande av förbränningsskatten,
- att anta motionen som sin egen, sända den till Moderaterna Västra Götalands förbundsstämma samt sända den till den moderata riksdagsgruppen.

Martin Odenö

Moderaterna i Skövde

Styrelsens yttrande

Styrelsen delar motionärens uppfattning att en skatt skall ha ett tydligt syfte och ge en definierad effekt.

Styrelsen föreslår årsmötet att i sin helhet bifalla motionen.